

INDICE		Páxina
1	Conceptos clave da programación	2
2	Contexto	3-4-5
	Características do centro e do alumnado	3-4
	Obxectivos adaptados ao contexto	5
3	Unidades didácticas: contidos, secuenciación, temporalización, probas de avaliación e referencias ao libro de texto	6-7
4	Unidades didácticas: contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares	8-9-10-11-12-13
	Primeira avaliación	8
	Segunda avaliación	9-10
	Terceira avaliación	11-12-13
5	Metodoloxía didáctica	14-15
	Estratexias metodolóxicas	14-15
	Outras decisións metodolóxicas	15
6	Avaliación	16-17-18-19
	6.1. Avaliación inicial	16
	Procedemento para a avaliación inicial	
	6.2. Avaliación continua	16-17
	Procedementos para a avaliación continua	
	Criterios de cualificación	
	Elaboración da nota media	
	Recuperacións	
	6.3. Avaliación final	18
	Condições para presentarse a avaliación final	
	Tipo de proba	
	Estándares que se avalían	
	Cualificación final	
	Criterios do centro para a promoción de curso	
	6.4. Avaliación extraordinaria	18
	Procedementos para a avaliación extraordinaria: características da proba escrita	
	6.5. Materia pendente de cursos anteriores	19
	Procedemento para o seguimento e avaliación da materias pendente	
	Criterios de cualificación	
	7	Outras avaliacións
7.1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente		20
Indicadores de logro da planificación e do proceso de ensino		
Indicadores de logro da práctica docente		
7.2. Avaliación da programación didáctica		21
Indicadores de logro sobre a programación didáctica		
8	Atención á diversidade	22-23
	Medidas ordinarias: Organizativas	22
	Medidas ordinarias: Curriculares	
	Medidas extraordinarias: Organizativas	23
	Medidas extraordinarias: Curriculares	
9	Actividades complementarias e extraescolares	24
	Referencia ás actividades complementarias e extraescolares recollidas na PXA	
10	Datos do departamento	24
11	Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)	24

1.- Conceptos clave da programación (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015))

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeis. Poden concretarse a través dos indicadores de logro.
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015))
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XHB2.1.1 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B2. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 1. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación

2.- Contexto

* Características do centro

Situación

Centro Público Integrado dependente da Consellería de Educación, situado no centro sur da provincia de Lugo, no concello de Taboada.

Centros adscritos

Non ten.

Ensinanzas que oferta o centro

- Educación Infantil
- Educación Primaria
- Educación Secundaria Obligatoria

Características singulares

- O centro está composto por tres edificios e zonas deportivas e de lecer:
 - Os de Infantil e Primaria que se atopan no mesmo recinto, xunto coas instalacións de comedor.
 - O de Secundaria, que se atopa distanciado dos anteriores, a aproximadamente 200m.
- O centro dispón de servizo de transporte e de comedor.
- Ten horario de xornada continua. En ESO hai clase a tarde dos martes.
- Profesorado estable ao longo dos cursos, con poucos traslados.
- O alumnado vive maioritariamente nun entorno rural, en casas familiares onde conviven con pais e avós, adicados fundamentalmente á gandaría e á agricultura.
- A maioría dos pais/titores teñen estudos primarios.
- O acceso a Internet nos domicilios non é maioritario.
- En moitos casos, a nivel de ESO, o estudo dos fillos non é unha prioridade para as familias, polo que o nivel de implicación na aprendizaxe dos pais/titores non é o axeitado.
- Os pais/titores, cando son convocados polo profesorado soen acudir ao centro, agás as reunións de todo o grupo.

* Características do alumnado:

Lingua materna dominante

Galego

Alumnado con NEAE no curso actual

Ao inicio do curso os casos de alumnos/as de ESO con NEAE detectados son:

- Unha alumna que ten ACI nas áreas instrumentais e noutras áreas.
- alumnos/as de 1º e 2º da ESO que están exentos de cursar a 2ª Lingua Estranxeira (Francés).

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Outras características

* Obxectivos (adaptados ao contexto do centro e do alumnado):

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no
---	---

	diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
9	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
10	Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
11	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
12	Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
13	Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3.Unidades didácticas: contidos, secuenciación, temporalización, probas de avaliación e referencias ao libro de texto

PRIMEIRA AVALIACIÓN

Bloque	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
Contidos				Mes	Sesiões	
BLOQUE3 : A HISTORIA	Repaso da materia non vista no curso anterior e recollido na memoria de fin de curso e estudo da UNIDADE 1		Tema 1 elaborado polo profesor			Setembro outubro
	B3.1	Relación entre o pasado, o presente e o futuro a través da historia.				
	B3.2	Fontes históricas.				
	B3.3	Cambio e continuidade.				
	B3.4	Tempo histórico.				
	B3.5	Vocabulario histórico e artístico.				
	B3.6	Idade Media: concepto e as subetapas (alta, plena e baixa Idade Media).				
	B3.7	Caída do Imperio Romano en Occidente: división política e invasións xermánicas. Imperio Bizantino e reinos xermánicos.				
UNIDAD 2			Temas 2	.Outubro-novembro	22-24	
B3.8	Feudalismo					x
B3.9	Islam .Península ibérica: invasión musulmá. Evolución de Al Andalus	Tema3 elaborado	Decembro-xaneiro	17-20		x

SEGUNDA AVALIACIÓN

Bloque	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
Contidos				Mes	Sesiões	
BLOQUE3 : A HISTORIA	UNIDAD 3		Temas 4/5/6 elaborados polo profesor			Febreiro Marzo abril
	B3.9	Evolución dos reinos cristiáns.				
	B3.10	Reconquista e repoboación.				
	B3.11	Expansión comercial europea e recuperación das cidades. Crise da baixa Idade Media: a 'Peste Negra' e as súas consecuencias.				
	B3.12	Arte románica, gótica e islámica.				
BLQUE1 : O MEDIO FÍSICO	UNIDAD 4		Dossier e exercicios	Finais marzo	3	
	B1.1	Localización. Latitude e lonxitude.				
	B1.2	Características xerais do medio físico de España e de Galicia.				
	B1.3	Medio físico de España: relevo e hidrografía.				
	B1.4	Medio físico de Galicia: relevo e hidrografía.				
	B1.5	Clima: elementos e factores. Diversidade climática da Península Ibérica e de Galicia.				
	B1.6	Diversidade de paisaxes. Zonas bioclimáticas da Península Ibérica e de Galicia.				
	B1.7	Medio natural e problemas ambientais en España.				

TERCEIRA AVALIACIÓN

Bloque	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Contidos			Mes	Sesións	
BLOQUE 2: O ESPAZO HUMANO	UNIDAD 5		Elaborado polo profesor	Maio xuño	10	
	B2.1	Poboación mundial: modelos demográficos e movementos migratorios.				
	B2.2	Poboación europea: distribución e evolución.				
	B2.3	Poboación española: evolución, distribución e dinámica. Movementos migratorios.				
	B2.4	Poboación de Galicia: evolución, distribución e dinámica. Movementos migratorios.				X
	UNIDAD 6		Elaborado polo profesor	maio	10	
	B2.5	Proceso de urbanización no planeta.				
	B2.6	A cidade e o proceso de urbanización europeo.				
	B2.7	A cidade e o proceso de urbanización en España e en Galicia.				X
	UNIDAD 7		Dosiser exercicios	Xuño	3	
B2.8	Diversidade de medios naturais en España e en Galicia.					
B2.9	Paisaxes no territorio español e galego.					
B2.10	Principais retos e problemas ambientais en España.				X	

4. Unidades didácticas: contidos, criterios de avaliación, competencias clave e estándares

LENDAS
COMPETENCIAS

1ª Aval.		Estándares de aprendizaxe avaliados						Temas transversais											
UD	Identificador contidos	Criterios de avaliación	Competencias clave	Identificador estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV			
1	B3.1	B3.1. Recoñecer que o pasado non está "morto e enterrado", senón que determina o presente e os posibles futuros e espazos, ou inflúe neles.	CSC CCEC	XHB3.1.1.	Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	70%	15%	80%	20%				X		X		LENDAS TRANSVERSAIS CCL Comunicación lingüística CL Comprensión lectora CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		
	B3.2	B3.2. Identificar, nomear e clasificar fontes históricas, e explicar diferenzas entre interpretacións de fontes diversas.	CSC CAA	XHB3.2.1.	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	50%	5%				X					X			
	B3.3	B3.3. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia, diferenciando períodos que facilitan o seu estudo e a súa interpretación.	CSC CAA	XHB3.2.2.	Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	25%	5%				X					X			
			CSC CMCCT	XHB3.3.1.	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	50%	10%				X				X				
	B3.4	B3.4. Entender que os acontecementos e os procesos ocorren ao longo do tempo e á vez no tempo (diacronía e sincronía).	CSC CMCCT	XHB3.3.2.	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	25%	5%				X					X			
	B3.5	B3.5. Utilizar o vocabulario histórico e artístico con precisión, inseríndoo no contexto adecuado.	CSC CCL	XHB3.4.1.	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	100%	15%				X	X						X	
	B3.6	B3.6. Caracterizar a alta Idade Media en Europa e recoñecer a dificultade da falta de fontes históricas neste período.	CSC CAA	XHB3.5.1.	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	100%	25%				X	X						X	
	B3.7	B3.7. Describir a nova situación económica, social e política dos reinos xermánicos.	CSC CAA	XHB3.6.1.	Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado.	25%	5%				X	X						X	
B3.7	B3.7. Describir a nova situación económica, social e política dos reinos xermánicos.	CSC CAA	XHB3.7.1.	Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos	100%	20%		X	X					X					
2	B3.8	B3.8. Explicar a organización feudal e as súas consecuencias.	CSC	XHB3.8.1.	Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños.	100%	100%	80%	20%	X	X		X		X		EOE Expresión oral e escrita CD		

CAA Competencia dixital
 CSC Competencia aprender a aprender
 CSIEE Competencias sociais e cívicas
 CCEC Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
 Conciencia e expresións culturais

CA Comunicación audiovisual
 TIC Tecnoloxías da información e comunicación
 EMP Emprendemento
 EC Educación cívica
 PV Prevención da violencia

2ª Aval.		Estándares de aprendizaxe avaliados					Temas transversais											
UD	Identificador contidos	Criterios de avaliación	Competencias clave	Identificador estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV		
3	B3.9	B3.9. Analizar a evolución dos reinos cristiáns e musulmáns, nos seus aspectos socioeconómicos, políticos e culturais.	CSC CCEC	XHB3.9.1.	Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior.	100%	25%	80%	20%	X	X				X			
			CSC CCEC CMCCT CCL	XHB3.9.2.	Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media.	100%	25%			X	X				X			
	B3.10	B3.10. Entender o proceso das conquistas e a repoboación dos reinos cristiáns na Península Ibérica e as súas relacións con Al-Andalus.	CSC CAA	XHB3.10.1.	Interpreta mapas que describen os procesos de conquista e repoboación cristiáns na Península Ibérica.	60%	5%			X	X					X		
			CSC CCEC CCL	XHB3.10.2.	Explica a importancia do Camiño de Santiago.	70%	5%			X	X				X			
	B3.11	B3.11. Entender o concepto de crise e as súas consecuencias económicas e sociais.	CSC	XHB3.11.1.	Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas.	80%	15%										X	
B3.12	B3.12. Comprender as características e as funcións da arte na Idade Media.	CSC CCEC CCL	XHB3.12.1.	Describe características da arte románica, gótica e islámica.	90%	25%	X	X						X				
4	B1.1	B1.1. Localizar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou nunha imaxe de satélite, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	CAA CMCCT CD	XHB1.1.1.	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	60%	5%	80%	20%		X	X	X					
	B1.2	B1.2. Ter unha visión global do medio físico de España e de Galicia, e das súas características xerais.	CAA CMCCT CD CCL	XHB1.2.1.	Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego.	60%	10%			X	X	X	X					
	B1.3	B1.3. Situar no mapa de España as unidades e os elementos principais do relevo peninsular, así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.	CAA CMCCT CD	XHB1.3.1.	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español.	100%	25%			X		X	X					
			CAA CMCCT CD CCL	XHB1.3.2.	Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España.	60%	10%			X	X	X	X					

sociais e cívicas
CSIEE
CCEC

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Conciencia e expresións culturais

EMP Emprendemento

EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

LEND
COMPETENCIAS

LEND
TRANSVERSAIS

CCL
Comunicación
lingüística

CL
Comprensión
lectora
CMCCT
Competencia
matemática e
competencias
básicas en
ciencia e
tecnoloxía

EOE
Expresión oral e
escrita
CD
Competencia
dixital

CA
Comunicación
audiovisual

CAA
Competencia aprender
a aprender

TIC
Tecnoloxías da
información e
comunicación
CSC
Competencias

2ª Aval.		Estándares de aprendizaxe avaliáveis					Temas transversais										LENDAS COMPETENCIAS			
UD	Identificador contidos	Criterios de avaliación	Competencias clave	Identificador estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV				
4	B1.4	B1.4. Situar no mapa de Galicia as unidades e os elementos principais do relevo, así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.	CAA CMCCT CD	XHB1.4.1.	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego.	60%	5%	80%	20%	X		X	X					LENDAS TRANSVERSAIS		
			CAA CMCCT CD CCL	XHB1.4.2.	Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia.	60%	5%			X	X	X	X					CCL Comunicación lingüística		
	B1.5	B1.5. Coñecer e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico español e galego.	CAA CMCCT CD CCL	XHB1.5.1.	Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España.	100%	15%			X	X	X	X							CL Comprensión lectora CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
			CAA CMCCT CD	XHB1.5.2.	Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes.	100%	10%			X	X	X	X							
			CAA CMCCT CD	XHB1.5.3.	Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia.	30%	5%			X	X	X	X							EOE Expresión oral e escrita CD Competencia dixital
	B1.6	B1.6. Coñecer os principais espazos naturais de España e de Galicia.	CAA CMCCT CD	XHB1.6.1.	Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e de Galicia.	50%	5%			X	X	X	X							
	B1.7	B1.7. Coñecer, describir e valorar a acción do ser humano sobre o ambiente español e galego, e as súas consecuencias.	CAA CMCCT CD CCL	XHB1.7.1.	Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e en Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles.	25%	5%			X		X	X							CA Comunicación audiovisual
																		CAA		

CSC
CSIEE
CCEC

Competencia aprender a aprender
Competencias sociais e cívicas
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Conciencia e expresións culturais

TIC

Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

3ª Aval.

Estándares de aprendizaxe avaliáveis

LENDAS
COMPETENCIAS

UD	Identificador contidos	Criterios de avaliación	Competencias clave	Identificador estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Temas transversais							LENDAS TRANSVERSAIS		
								Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP		EC	PV
5	B2.1	B2.1. Comentar a información en mapas do mundo sobre a densidade de poboación e as migracións.	CAA CMCCT CSC CD	XHB2.1.1.	Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas.	60%	10%	80%	20%	X		X	X		X		CCL Comunicación lingüística
			CAA CMCCT CSC CD	XHB2.1.2.	Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento.	100%	25%			X		X	X		X		CL Comprensión lectora CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
	B2.2	B2.2. Analizar a poboación europea no relativo á súa distribución, evolución e dinámica, e ás súas migracións e políticas de poboación.	CAA CCL CSC CD	XHB2.2.1.	Explica as características da poboación europea.	100%	15%			X	X	X	X		X		EOE Expresión oral e escrita CD Competencia dixital
			CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.2.2.	Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica.	75%	10%			X	X	X	X		X		CA Comunicación audiovisual CAA Competencia aprender a aprender
	B2.3	B2.3. Analizar as características da poboación española, a súa distribución, dinámica e evolución, e os movementos migratorios.	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.3.1.	Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas.	100%	15%			X	X	X	X		X		TIC Tecnoloxías da información e comunicación CSC Competencias sociais e cívicas
			CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.3.2.	Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España.	100%	15%			X	X	X	X		X		
	B2.4	B2.4. Analiza as características da poboación de Galicia, a súa distribución, dinámica e evolución, e os movementos migratorios	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.4.1.	Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e os destinos principais.	75%	10%			X		X	X		X		

CSIEE
CCEC

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Conciencia e expresións culturais

EMP Emprendemento

EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

3ª Aval.		Estándares de aprendizaxe avaliados					Temas transversais												
UD	Identificador contidos	Criterios de avaliación	Competencias clave	Identificador estándar	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV			
6	B2.5	B2.5. Sinalar nun mapamundi as grandes áreas urbanas, e identificar e comentar o papel das cidades mundiais como dinamizadoras da economía das súas rexións.	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.5.1.	Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo.	50%	10%	80%	20%	X	X	X	X		X		LENDAS TRANSVERSAIS		
			CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.5.2.	Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica.	100%	25%			X	X	X	X		X			CCL Comunicación lingüística	
	B2.6	B2.6. Comprender o proceso de urbanización, os seus proles e os seus contras en Europa	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.6.1.	Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa.	100%	30%			X	X	X	X		X				CL Comprensión lectora CMCCT
			CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.6.2.	Distingue os tipos de cidades do noso continente.	50%	10%			X	X	X	X		X		Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		
	B2.7	B2.7. Recoñecer as características das cidades españolas e galegas, e as formas de ocupación do espazo urbano.	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.7.1.	Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita.	100%	25%			X	X	X	X		X				EOE

Expresión oral e escrita

CD Competencia dixital
 CAA Competencia aprender a aprender
 CSC Competencias sociais e cívicas
 CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
 CCEC Conciencia e expresións culturais

CA Comunicación audiovisual
 TIC Tecnoloxías da información e comunicación
 EMP Emprendemento
 EC Educación cívica
 PV Prevención da violencia

3ª Aval.

UD		Identificador contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliados		Grao mínimo consecución	Peso cualificación	Temas transversais								LENDAS	
UD	Identificador contidos			Competencias clave	Identificador estándar			Estándares de aprendizaxe	Proba escrita	Obs/ rubricas/ probas orais/ traballo individual ou colectivo	CL	EOE	CA	TIC	EMP		EC
7	B2.8	B2.8. Coñecer os principais espazos naturais protexidos a nivel peninsular e insular.	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.8.1.	Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación actual dalgúns deles.	15%	15%	80%	20%	X		X	X		X		LENDAS COMPETENCIAIS
			CAA CMCCT CCL CD	XHB2.8.2.	Elabora gráficos de distinto tipo (lineais, de barra e de sectores) en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos.	50%	20%			X	X	X	X	X			LENDAS TRANSVERSAIS
	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.9.1.	Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes.	100%	30%	X	X			X	X			X	CCL Comunicación lingüística		
	CAA CMCCT CSC CD CCL	XHB2.10.1.	Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica.	100%	35%	X				X	X			X	CL Comprensión		

lectora
CMCCT
CD
CAA
CSC
CSIEE
CCEC

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
Competencia dixital
Competencia aprender a aprender
Competencias sociais e cívicas
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Conciencia e expresións culturais

EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

Estratexias metodolóxicas

Aspectos xerais

- Partir da competencia inicial do alumnado
- Partir de aprendizaxes máis simples para avanzar gradualmente cara outros máis complexos.
- Potenciar a motivación do alumnado fomentando a súa participación, así como o uso dos coñecementos adquiridos en situacións reais.
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe
- Potenciar as metodoloxías activas:
 - Combinar traballo individual e cooperativo
 - Aprendizaxe por proxectos
- Enfoque orientado á realización de tarefas e resolución de problemas
- Uso habitual das TIC
- Papel facilitador do profesor/a
- Elaboración e deseño de diferentes materiais didácticos por parte do profesorado.

Estratexias metodolóxicas

- Exposición do profesor, para presentar contidos novos, poñer exemplos, etc.
- Traballo individual, para practicar o aprendido con exercicios de aplicación do contidos
- Traballo de investigación (individual ou en pequenos grupos), empregando diversos materiais didácticos e as TIC, para atopar relacións, resolver problemas, etc.
- Resolución de problemas en contextos reais, coa finalidade de aplicar o aprendido.
- Posta en común dos resultados para corrixir erros e consolidar o que se aprende.

Secuenciación habitual de traballo na aula

Motivación(ao inicio de cada unidade didáctica):

- Presentación da actividade con power- points, vídeos, gráficos, textos, fotos,etc.
- Proposta de situacións problemáticas reais ou académicas que fagan ver a necesidade de aprender os contidos que se van desenvolver.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal

- Lectura e comprensión de textos e outras fontes
- Análise de documentos, pequenas investigación, etc.
- Realización de exercicios sobre o explicado na clase.
- Resposta a preguntas
- Resolución de problemas
- Comentario de documentos, imaxes, etc.
- Elaboración de gráficos, sínteses, mapas conceptuais.
- Memorización comprensiva

Posta en común

- Corrección por parte do alumnado dos exercicios realizados, ou dos que se propuxeron como tarefa para casa.
- Exposicións orais.
- Análise das dificultades atopadas no desenrolo do traballo realizado.
-

Proposta de exercicios de afianzamento, de reforzo ou de ampliación segundo sexan as necesidades de cada alumno/a.

Avaliación:

- Análise de producións: caderno, comentarios, (Rúbricas),chamamentos,
- Exposicións orais
- Probas escritas
- Traballos individuais e en grupo
- Observación do traballo na aula

Outras decisións metodolóxicas

1. Tempos e espazos

Con frecuencia, segundo os temas a tratar e a dispoñibilidade, as clases desenvólvense na aula de informática

2. Materiais e recursos didácticos

Fichas de traballo elaboradas polo profesorado

temas elaborados polo profesor e colgados na aula virtual.

Para este curso comezamos co Edixgal

Power points elaborados polo profesorado.

Libros de apoio do departamento de Xeografía e Historia. Bibliografía de consulta na biblioteca escolar.

Recursos informáticos: Uso habitual das TIC. Entre outras, recomendamos as seguintes direccións web:

<http://librosvivos.net>

www.smconectados.com

www.profes.net:

www.librosvivos.net:

www.aprenderapensar.net

Vídeos

aula virtual

3.-Alumnos confinados.

Poderán seguir a materia dende a casa a través da aula virtual. Terán alí colgados os exercicios os temas e os vídeos e presentacións vistos en clase. Así mesmo, ben a través do abalar, correo , telefono ou xefatura de estudos o profesor poderá dar indicacións ou citar o alumno para repasar a través da aula web do profesor.

5.-Actividades repaso e ampliación xuño .

Dende a avaliación ordinaria de xuño ata a fin do curso traballarase de diferente xeito cos alumno:

-alumnos suspensos actividades de reforzo da área ou áreas nas que estean mais frouxo e preparación exames setembro.

-Alumnos aprobados actividades de ampliación ,de repaso, motivadoras, xogos, repaso doutras materias

6.-Agrupamentos:

Faranse en función da evolución do Covid. En calquera caso nunca mais de dous alumnos

6.1. Avaliación inicial

Debido ás características do centro, con alumnado e profesorado estable que coñece aos alumnos de cursos anteriores, a avaliación inicial só se realiza en 1º da ESO.

No caso de alumnos que se incorporen ao centro neste curso o profesorado levará a cabo unha avaliación inicial baseada na observación do alumno nos dous primeiros meses do curso, e ou nunha proba escrita sobre coñecementos previos para detectar o seu nivel, e de ser o caso, aplicar as medidas de apoio que se estimen pertinentes.

6.2. Avaliación continua

1- . Realizaranse dunha a dúas probas escritas (como mínimo) en cada avaliación. As probas escritas corresponderalles un 80% do peso na cualificación final da materia o 20% restante corresponderalle o traballo do alumno e a súa actitude fronte a materia

2- Para avaliar usamos os seguintes instrumentos:

- **A realización de probas escritas :**

Será condición necesaria para aprobar a avaliación superar as probas realizadas , ou ben, en caso de ter unha suspenso, que a nota sexa maior ou igual a 3. A media dos exames da avaliación deberá ser igual ou superior a 4 para superar a avaliación.

Os alumnos con dúas probas escritas suspensas ou cunha proba escrita suspensa con nota inferior a 3, levarán a avaliación suspensa.

No caso de que un alumno copie no transcurso dun exame ou axude a outros a facelo, os resultados do mesmo será de 0 puntos e esa nota será tida en conta, en calquera caso, para calcular a súa nota media. Na valoración das probas escritas terase en conta: a presentación e a corrección sintáctica e ortográfica.

A nota da avaliación sumada as probas escritas e o traballo de clase debera ser igual ou superior a 5 para aprobar a avaliación

O profesor de concorrer determinadas continxencias que o xustifiquen poderá substituír unha proba escrita por un traballo que contará coma un exame; en caso de suspendelo o alumno terá dereito a un exame de recuperación

- **O Traballo diario na clase mediante a observación directa e continua do alumno na clase, rubricas, chamamentos, cadernos alumnos, diario de clase do profesor....**

O comportamento , a actitude e o interese cara a materia por parte do alumno será valorado terase en conta:

- a súa asistencia a clase e a falta de material para realizar as actividades propostas polo profesor,
- o respecto as quendas de palabra,

- a escoita activa,
- a participación na clase con aportacións tendentes a contribuír o correcto desenvolvemento da materia. , -a súa habilidade para entender e atender as instrucións do profesor.
- as axudas prestadas os compañeiros
- A súa contribución a crear un clima de traballo e respecto cara a materia e os compañeiros na clase

O Traballo diario na clase será tamén valorado téndose en conta:

- o cumprimento pertinente das actividades e traballos propostos,
- o esmero ,o esforzo e presentación en prazo das actividades o traballos propostos,
- os chamamentos e controis realizados en clase.
- A participación en tarefas voluntarias en clase: saídas voluntarias ó taboleiro, correccións exercicios...
- O caderno debe ser lexible e estar completo, tanto no referente a apuntes teóricos como a exercicios realizados. Os alumnos deben responsabilizarse de completar o seu caderno se faltan a clase, e de ter os exercicios corrixidos, despois de que sexan revisados en clase. Tamén se valorará a boa presentación do caderno
- a correcta presentación e realización dos deberes asignados

-A falta de entrega de exercicios, os exercicios mal feitos, ou só realizados algúns computaran negativamente..**Avisado o alumno de persistir durante a avaliación na súa actitude de non entrega e realización das actividades normais realizadas na clase suporá o suspenso na avaliación.**

-A non realización de actividades de obrigada entrega suporá automaticamente o suspenso na avaliación ou no seu caso a obrigación de pasar un exame ou control sobre os contidos non entregados ou non traballados na clase polo alumno.

- **A realización e presentación de traballos,:**

Nos que se valorará a habilidade do alumno para organizarse e seleccionar a información, a utilización das TIC, a redacción e a exposición oral. Cada traballo valorarase de 0 a 10 puntos ;**a non presentación dun traballo obrigatorio suporá o suspenso na avaliación** .A nota destes traballos sumarase tamén o 20% asignado para o traballo do alumno e a súa actitude cara a materia; tamén serán tidos en conta para o redondeo de medias como indico no apartado 3

Os traballos poderán ser individuais ou en equipo

Deben presentarse na data acordada. De non asistir a clase, o alumno debe avisar con antelación ou presentar un xustificante médico. Entregará o traballo cando se incorpore.

3- Para facer a media de cada avaliación, valoraranse: exames (80%), traballo e actitude do alumno 20%. A nota da avaliación sumada as probas escritas e o traballo de clase debera ser igual ou superior a 5 para aprobar a avaliación

No caso de ter que redondear tras facer a media:

- Redondease a baixa no caso de que falten máis de 5 décimas e sempre que o alumno acade menos dun 5 no apartado de traballo e actitude
- Redondease a alza en función do esforzo e a evolución do alumno dende o comezo de curso, a calidade dos traballos presentados , do seu caderno ou a presentación de traballos voluntarios.

Excepcionalmente de concorrer circunstancias debidamente acreditadas a media da avaliación poderá redondearse a alza no caso de que falten 6 decimas

4. Cando un alumno falte a un exame, terá dereito a que este se lle repita sempre e cando:

- A falta se deba a unha enfermidade ou cita médica, con xustificante médico, que terá que entregar o primeiro día en que o alumno se incorpore o centro.
- Os pais ou tutores falen persoalmente coa profesora para xustificar a falta de asistencia o exame por un motivo persoal importante no día en que se incorpore o centro.
- A falta sexa pola participación do alumno nalgunha actividade cultural ou deportiva, debidamente xustificada polo centro organizador da mesma.

En todos os casos, será o profesor o que decida o día en que lle repite o exame o alumno.

5. Se o alumno falta o exame e non o xustifica adecuadamente, poderá realizalo na data da recuperación, perdendo o dereito a ter outra recuperación en caso de suspender. Para o cálculo da nota de avaliación o exame non realizado será cualificado cunha nota de 1.

6. A nota final de **xuño** será a media das tres avaliacións aprobadas que poderá ser aumentada entre un 10 e un 15% cos traballos presentados ou realizados despois do 6 de xuño

7. Os alumnos que non superen unha avaliación terán dereito a unha recuperación. O exame de recuperación contara como as probas escritas un 80% da nota da avaliación. **Os alumnos que suspendan a avaliación por non entregar os traballos obrigatorios ou pola súa reiterada actitude de non facer, ou realizar o chou as actividades da clase. Ademais de ter aprobados os exames deberán de entregar os exercicios ou traballos non realizados.**

3.- Avaliación final

1 . A nota final de **xuño** será a media das tres avaliacións aprobadas que poderá ser aumentada entre un 10 e un 15% cos traballos presentados ou realizados despois do 6 de xuño

2 . No caso de ter que redondear tras facer a media:

No caso de ter que redondear tras facer a media:

- Redondease a baixa no caso de que falten máis de 5 décimas e tamén sempre que o alumno acade menos dun 5 no apartado de traballo e actitude

-Redondease a alza en función do esforzo e a evolución do alumno dende o comezo de curso, a calidade dos traballos presentados , do seu caderno ou a presentación de traballos voluntarios.

3.Os alumnos que en xuño, teñan unha avaliación suspensa cunha nota maior ou igual que 4, levarán como nota final a media das tres avaliacións, sempre que esta sexa igual ou superior a 5.

4.Os alumnos que teñan unha avaliación suspensa cunha nota inferior a 4 deberán facer un exame final de recuperación da avaliación non superada.

5.Os alumnos que teñan dúas ou tres avaliacións suspensas terán que realizar os exames extraordinarios de xuño

4- Procedemento de avaliación extraordinaria

Na avaliación extraordinaria de xuño farase unha proba e a nota será a obtida no exame. No caso de ter que redondear, o redondeo farase da seguinte maneira:

- Redondease a baixa no caso de que falten máis de 5 décimas

-Redondearase a alza a partir de 5 décimas

5.- Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

O alumno cunha avaliación pendente poderá realizar unha proba de recuperación da mesma
O alumno coa materia pendente daráselles unhas fichas de traballo, a entrega das mesmas correctamente feitas e en prazo será suficiente para aprobar a materia. A copia fraudulenta por un compañeiro suporá a desestimación das actividades para o que copia e o que da as actividades.

En caso de non entregar as actividades, non entregalas correctamente seguindo as indicacións do profesor, non realizar os cambios pedidos tras a corrección das mesmas, ou a copia fraudulenta ou realización das actividades por terceiros o alumno deberá realizar un exame nas datas de pendentes e sacar un 5

7. Outras avaliacións

7.1. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
Proceso de ensino:				
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				
Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáranse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de tutoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

7.2. Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Con que periodicidade se revisará O mecanismo de avaliación da programación didáctica na reunión do departamento. (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Secuenciáronse e temporalizáronse os contidos mínimos (nivel de adquisición do 100%) 2.- Modificar a programación se se considera necesario para os cursos vindeiros.				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnase a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Diseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedemento de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

8. Atención á diversidade

Medidas de atención á diversidade no presente curso

MEDIDAS ORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares

<p>1. Adequouse para algún alumno/a a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo?</p> <p>a) Tempos diferenciado, horarios específicos, etc.</p> <p>b) Espazos diferenciados?</p> <p>c) Materiais e recursos didácticos diferenciados?</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos?</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula?</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a?</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a?</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Realizar as actividades que o profesor que envía ao alumno á aula de convivencia considere precisos.</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.?</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a?</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO?</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)?</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? O departamento ten un sistema de recuperación da materia pendente (apartado 6.5)</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Si</p>
---	---

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Medidas ordinarias	Medias extraordinarias
Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL?</p> <p>Co especialista en PT de Secundaria reciben apoio 3 alumnos/as O número de alumnos/as que reciben apoio por partes do especialistas en PT/AL pode variar ao longo do curso en función das necesidades que poidan xurdir.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)? Non</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)? Non</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.? Non</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas?</p> <p>-1 alumna de 1º de ESO ten unha ACI na área de Ciencias Sociais. -2 alumnas de 2º de ESO ten unha ACI na área de Ciencias Sociais</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico?</p> <p>Non</p> <p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)? Non</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización? Non</p> <p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p> <p>Reunións semanais da orientadora cos PT e AL. Reunións trimestrais de seguemento dos Agrupamentos flexibles. Reunións trimestrais de seguemento das Adaptacións Curriculares Individualizadas.</p>

9. Actividades complementarias e extraescolares

O departamento non ten a priori ningunha actividade extraescolar programada. No obstante o departamento está aberto a valorar o interese para os alumnos de todas as ofertas tipo conferencia, exposicións, etc que poidan xurdir, ou de calquera outro tipo de actividade relacionada coa Xeografía e Historia.

10. Datos do departamento

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Xeografía e Historia	1º ESO	A	Yolanda
Xeografía e Historia	2º ESO	A	Villamor
Xeografía e Historia	3º ESO	A	Portomeñe
Xeografía e Historia	4º ESO	A	

11. Relación coa Resolución do 27/07/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Follas
a	Introdución e contextualización	3 a 5
b	Contribución ás competencias básicas	8 a 13
c	Concreción dos obxectivos para curso	5
d	Concreción para cada estándar	8 a 13
	1º.- Temporalización	8 a 13
	2º.- Grao mínimo de consecución	8 a 13
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	8 a 13
e	Concrecións metodolóxicas	14, 15
f	Materiais e recursos didácticos	15
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	16 a 19
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	20, 21
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	19
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	
k	Avaliación inicial e medidas	16
l	Medidas de atención á diversidade	22, 23
m	Concreción de elementos transversais	8 a 13
n	Actividades complementarias e extraescolares	24
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	20, 21